

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa K. J., A. D., A. D., S. B., D. N. i B. B.
przeciwko J. N.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 grudnia 2010 r.,
zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w R. z dnia 30 kwietnia
2010 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1) oddała zażalenie;**
- 2) zasądza od pozwanego J. N. na rzecz powódki K. J. kwotę 1200 (tysiąc dwieście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Pozwany J. N. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 19 stycznia 2010 r. w sprawie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. W skardze kasacyjnej określono wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 55.000 złotych.

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2010 r. Sąd Okręgowy w R. odrzucił skargę kasacyjną pozwanego stwierdzając, że jest ona niedopuszczalna ze względu na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia, która nie przewyższa wartości przedmiotu sporu wynoszącej 35.000 złotych. W zażaleniu na to postanowienie pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia podnosząc, że strona powodowa dokonała

modyfikacji roszczenia, a ponadto Sąd Rejonowy w R. dokonał sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji, ustalając, że wynosi ona 55.000 złotych i od tej wartości zażądał opłaty od apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Ustawowo określona minimalna wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi przesłankę dopuszczalności skargi kasacyjnej we wszystkich sprawach o prawa majątkowe, niezależnie od tego, czy sąd zasądza określone świadczenie na rzecz powoda, czy też kształtuje stan prawny.

W pozwie wskazano, że wartość przedmiotu sporu wynosi 35.000 złotych. Wartość ta nie była zmieniona do czasu zakończenia postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Wbrew stanowisku prezentowanemu w zażaleniu wartość przedmiotu sporu nie zmieniła się na skutek modyfikacji powództwa w piśmie procesowym z dnia 4 grudnia 2006 r., w którym powódka doprecyzowała, że nieruchomości, której dotyczyło żądanie pozwu, zapisana jest w kilku księgach wieczystych. Spór nadal więc dotyczył tej samej nieruchomości, od wartości której zależała wartość przedmiotu sporu. Czynności procesowej zawartej w piśmie procesowym powódki z dnia 4 grudnia 2006 r. nie towarzyszyło podanie nowej, wyższej wartości przedmiotu sporu. Również Sąd Rejonowy nie dokonał sprawdzenia wartości przedmiotu sporu w związku z taką „modyfikacją” żądania zawartego w pozwie.

Wskazana w pozwie wartość przedmiotu sporu, o ile nie zostanie sprawdzona i zmodyfikowana przez sąd z urzędu przed doręczeniem pozwu, albo na zarzut pozwanego podniesiony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, podlega utrwaleniu (art. 26 k.p.c.), chyba że nastąpi zmiana powództwa pociągająca za sobą zmianę wartości przedmiotu sporu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 listopada 1997 r. III CZ 82/97, niepubl., z dnia 13 maja 2009 r., IV CZ 39/09, niepubl.). Jak wynika z art. 368 § 2 k.p.c. w sprawach majątkowych wartość przedmiotu zaskarżenia podana w apelacji nie może przewyższać wartości przedmiotu sporu wskazanej w pozwie, chyba że powód rozszerzył powództwo lub sąd orzekł ponad żądanie. Żadna z tych sytuacji nie miała miejsca w sprawie. W apelacji pozwanego J. N. podano jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 55.000 złotych, natomiast w apelacji pozwanego R. N., o tym samym zakresie zaskarżenia, wskazano jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 35.000 złotych. Sąd odwoławczy nie dokonał

sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanych w obu apelacjach pozwanych. Za powyższe nie może być bowiem uznane rozstrzygnięcie Sądu odwoławczego co do zażalenia wniesionego przez pozwanego J. N. na postanowienie Sądu Rejonowego w przedmiocie wniosku tego pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych.

Brak sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w apelacji nie eliminuje możliwości weryfikacji prawidłowości podanej wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej. Zgodnie bowiem z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 3 k.p.c. przepis art. 368 § 2 k.p.c. ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym, co oznacza, że wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym także nie może przewyższać wartości przedmiotu sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2006 r., V CZ 40/06, Legalis, z dnia 20 października 2008 r., I PZ 26/2008, OSNP z 2010 r. Nr 5-6, poz. 67). Określenie wartości przedmiotu sporu następuje w chwili wniesienia pozwu i na tak określoną wartość nie mają wpływu ani nowelizacje przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, ani zmiany cen w trakcie trwania postępowania sądowego. Uwzględniając powyższe Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął, że wartość przedmiotu zaskarżenia nie była wyższa od kwoty 35.000 zł, a w konsekwencji nie przekraczała kwotowego progu dopuszczalności skargi kasacyjnej, co uzasadniało jej odrzucenie.

Nie jest uzasadnione stanowisko żalącego, że odrzucenie skargi kasacyjnej narusza art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.). Postanowienie zawarte w art. 6 Konwencji nie gwarantuje stronom prawa do postępowania kasacyjnego, a jedynie formułuje prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd. Zgodnie zaś z art. 176 ust. 1 Konstytucji postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne. Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem odwoławczym przysługującym od orzeczeń sądu drugiej instancji i ustawowe ograniczenia – przedmiotowe i podmiotowe – co do dopuszczalności skargi kasacyjnej nie są sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążących Polskę konwencji międzynarodowych (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53, postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 lipca 1999 r., I CZ 87/99, niepubl. i z dnia 14 września 2004 r., III CZ 78/04, niepubl. oraz postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 lutego 2007 r. Ts 255/2006, OTK ZU z 2007 r., 5B, poz. 229). Nie narusza także postanowienia powołanej wyżej

Konwencji, ani Konstytucji zmiana przepisów, która nastąpiła w trakcie postępowania, polegająca na ograniczeniu – ze względu na wymaganą wartość przedmiotu zaskarżenia – prawa do wniesienia kasacji, obecnie skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2006 r., IV CZ 6/06, Legalis).

W konsekwencji zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c.